

průmyslu, zda i v tom průmyslu, který sice není podroben dani výrobní, je však předmětem státního dozoru, bylo by lze získati data obdobná a zda by mohly státy sdělovati data o výrobě zmonopolizované. — Výsledek ankety nebyl uspokojivý, poněvadž kontrolovati průmysl fiskem lze jen v některých státech dle stavu zákonodárství toho kterého státu. Prozatím bylo by možno provésti mezinárodní statistiku asi pro pět nebo šest odvětví průmyslu a to o počtu podniků, o počtu dělníků a o právní formě podniku. O statistice této bylo také již jednáno na XVI. zasedání Mezinárodního ústavu statistického v Římě a byla přijata resoluce, aby jako první krok k mezinárodní statistice průmyslové byla některou mezinárodní organizací sbírána data o výrobě, jež podléhá státnímu dozoru. Dr. Jindřich.

Theodor Saturník: Jihoslovanské právo soukromé ve světle právních obyčejů. Praha. Knih. Sbor. v. práv. Nová řada A 1. 1926, 80. str. 156. — Autor zvolil si za thema velmi zajímavý předmět, zachytili nám systém obyčejného jihoslovanského práva soukromého dosud žijícího v jihoslovanských zemích. U Jihoslovánů v právnické literatuře systematického zpracování tohoto práva ještě není a je tudíž kniha Saturníkova po této stránce originalitou nejen v literatuře naší. U Jihoslovánů hrálo a hraje obyčejové právo velkou roli a bylo tudíž i z tohoto důvodu zpracování důležité. Autor v úvodě pojednal všeobecně o obyčeji a zákonu u jižních Slovanů, pak probral všeobecnou část práva soukromého, pak právo věcné, obligační, rodinné a dědické. Ku konci připojil slovník terminů a rejstřík. Autor byl nucen tvořiti si systém sám, když dosud žádného nebylo. Částečně nalezl jihoslovanské právo v systému ovšem zpracováno u Bogišiće, Právní običaji u Slovena. Nejdůležitějšími prameny pro autora byly sbírky obyčejového práva jihoslovanského od Bogišiće a Bobčeva. Z nich nejvíce čerpal zajímavé případy právních obyčejů. Vedle nich použil řady sbírek a bohaté literatury o obyčejovém právu.

Autorovo líčení děje se dogmaticky. Tím ovšem nabývá jeho vyličení barvitosti, na některých místech však bylo by bývalo lépe srovnati právní obyčej dosud platící s tím právním obyčejem, který dříve platil po případě i se starými předpisy zákonnými. Byla by tím vysvitla důležitost autorovy práce pro právní historii, jak sám autor v předmluvě upozornil. Zejména je tomu nejen v právu rodinném, kde některé instituty přímo odvozují svůj původ v historii, ale i v jiných oborech právních. Z téhož důvodu bylo by se doporučovalo, aby byl autor některé instituty jihoslovanského práva obyčejového srovnal s analogickými instituty jiných práv slovanských. Autor v textu také uvádí pro osvětlení právních pojmů výrazy práva římského. Bylo by bývalo vhodné, aby autor osvětlil tyto pojmy spíše srovnáním se současným platným zákonem v jihoslovanských zemích, protože pojmy římského práva jsou jihoslovanskému právu cizí. Autor byl k tomu snad sveden tím, že podobně tak činí i ve svých spisech Bogišiće. Některé partie byly by vyžadovaly také zpracování z hlediska moderních právních teorií. Rr.

Český Časopis Historický roč. XXXIII. 1926 přinesl řadu statí zajímavých i se stanoviska právníka. Tak z politických dějin K a z b u n d a pokračuje ve svých studiích o K. Havlíčkovi (K. H. a č. k. úřady v době předbřeznové), dále je tu obsáhlá práce O p o č e n s k é h o o 28. října (viz referát ve Všeřdu t. roč. str. 123), K. S t l o u k a l a »Z diplomatických styků mezi Francií a Čechami před Bílou horou«, jež je pracována na podkladě bohatého a dosud neznámého materiálu archivního. Velmi zajímavý je také článek prof. K r a u s e o V. čl. pražského míru, kde se resumují nové výsledky badání o Bismarkově politice vůči Dánsku i ukazuje tendenčnost dějepisné práce německých historiků, jak ji odhalili historikové dánští. O českých hranicích přinesl loňský ročník ČCH. dva články jednak od C h a l o u p e c k é h o (o čes. hranici východní) a jednak od Š i m á k a (o hranici na nejjižnější Moravě). Loni byla dokončena i veliká a důkladná práce M e n d l o v a o sociální krisi měst ve století XVI.

J. B. Novák podal nový příspěvek v řadě svých studií o české státní myšlence, o patriotismu Karla IV. Mendl kromě již zmíněného dokončení své obsažné práce, napsal sem i menší, ale nikterak nedůležitý příspěvek o hřivně pražské. Jako vždy v množství referátů a zpráv registruje ČCH. novinky na knihkupeckém trhu a může tak nejen býti stále dobrým průvodcem po literatuře, nýbrž i vzorem pro jiné časopisy.

Karel Kozlanský: Dřevoprůmyslová hospodárná výroba. Nakladem zemědělského knihkupectví Neubertova v Praze, 1926, stran 496, obrazů 421, cena Kč 48.—. Autor popisuje nejprve všechny cesty, kterými prochází dřevo od stavu, ve kterém je dřevaři odevzdává lesník až k hotovému výrobku a všimá si zvláště technické a chemické stránky výroby. Pak přechází k pojednání o zhospodaření výroby a o nejúčelnějším využití surovin. Příručka tato jest pro firmy dřevozpracující velmi cennou pomůckou.

Dr. Jindřich.

Obchodní zákoník a jiné prameny obchodního práva, upravili a poznámkami i nálezy nejvyšších soudních stolic opatřili prof. JUDr. Rudolf Dominik a doc. JUDr. Karel Kizlink. »Československé právo«, svazek I., nákl. Vladimíra Orla v Praze XIII. Str. 768. Váz. Kč 96.—. — Tímto svazkem uvádí se nová sbírka, nazvaná »Československé právo«, sbírka komentovaných zákonů za redakce prof. Dr. R. Dominika. Obsahuje obecný zákoník obchodní sě zákony úvodními, předpisy o obchodním rejstříku, o akciových společnostech a o železniční dopravě. Autoři v úvodě správně vystihují účel i potřebu nové sbírky komentovaných zákonů. Jest skutečně v zájmu vědecké i praktické soutěže, aby české právníctvo nebylo odkázáno na jedinou sbírku toho druhu.

Redaktor přikročil v této sbírce v první řadě k zpracování našeho obchodního práva. Vydaný právě svazek s obsahem shora uvedeným jest první z chystaných tří knih, které mají obsáhnouti co možno celé právo obchodní. V druhém svazku mají vyjít zákony bankovní a bursovní, ve třetím zákony o směnce, šeku a cenných papírech obchodních.

Dostává se nám tu do rukou vlastně první vydání řádně komentovaného obchodního zákona. Dosavadní překlady, ne příliš časté a zpracované, nedávají podkladu pro ustálení, zejména terminologie, a jest toto dílo tím obtížnější. Nový překlad užívá terminologie narmnoze nové, své vlastní a užívá jí skutečně s naprostou důsledností. To jest jeho veliká přednost. Naproti tomu terminologie uchyluje se značně od názvosloví již vžitého, vytvořeného jak vědou, tak judikaturou, tak také od autentického názvosloví našeho zákonodárství.

Tak ve čl. 318 a násl. nazývá překlad ofertu návrhem, ač v judikatuře v zákoníku citované soustavně se vyskytuje starý běžný název nabídka. V čl. 390 a násl. užívá zákoník výrazu smlouva povozní, ač železniční řád dopravní užívá jako termínu autentického názvu vžitého, totiž smlouva nákladní.

Jsou-li tu však různé nedostatky po stránce formální, jest za to kniha po věcné stránce vypracována co nejlépe. Zejména četné citace jiných zákonů budou velkým ulehčením při studiích jednotlivých otázek. Veliký zřetel, co se týče tohoto ostatního zákonodárství, jest tu věnován materij jinak značně zanedbávané, totiž živnostenskému řádu. Pěkně sestavená judikatura pak podává řádný přehled názorů nejvyšších stolic o výkladu toho kterého ustanovení zákona a pěkná, důkladná práce, kterou zejména Doc. Dr. Kizlink komentáři věnoval, přinesla dobrý výsledek.

Po vnější úpravě jest nová sbírka též krokem ku předu. Rozdělení poznámek od judikatury a vlastního textu jest provedeno velmi přehledně a účelně. Tisk sám jest jasný a pěkně čitelný.

Jest si skutečně přáti, aby sbírka, pěknou prací započatá, došla úspěchu.

—ch—

Ungarns Handel und Industrie in dem Jahre 1925. Budapeštská obchodní komora vydala koncem r. 1926 publikaci pod tímto názvem, která je jakousi ročenkou hospodářského života maďarského za r.